

LOGISTIKA SOHASINI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI

Nematjonov Feruzbek

Fan va texnologiyalar universiteti Logistika 1/24-guruh talabasi

Annotatsiya . *Maqola O'zbekiston iqtisodiyotidagi rivojlanib kelayotgan logistika sohasi haqida so'z yuritadi. Logistika, ya'ni tovar va resurslarning samarali tarzda harakatlanishini ta'minlash, bugungi kunda global miqyosda ham, mamlakatimizda ham iqtisodiy o'sishning asosiy omillaridan biri sifatida qaralmoqda. Ushbu maqolada logistikaning O'zbekistonda rivojlanishi, uning iqtisodiy ahamiyati, transport va saqlash tizimlaridagi innovatsiyalar, shuningdek, mamlakat ichidagi va xalqaro savdo munosabatlarini kuchaytirishdagi roli tahlil qilinadi. Maqolada logistika tarmoqlaridagi mavjud muammolar va ularni hal etish bo'yicha takliflar keltiriladi, shu bilan birga bu sohaning kelajakdagi istiqbollari va O'zbekistonning global logistika tarmog'idagi o'rni ham ko'rib chiqiladi.*

Kalit so'zlar. *Logistika ,O'zbekiston iqtisodiyoti, transport tizimi ,xalqaro savdo, innovatsiyalar , iqtisodiy o'sish , tovar oqimlari ,samaradorlik ,inventarizatsiya, tarmoq integratsiyasi*

Аннотация. *В статье говорится о развивающейся сфере логистики в экономике Узбекистана. Логистика, то есть обеспечение эффективного перемещения товаров и ресурсов, сегодня считается одним из основных факторов экономического роста как в мире, так и в нашей стране. В данной статье анализируется развитие логистики в Узбекистане, ее экономическое значение, инновации в транспортно-складских системах, а также ее роль в укреплении внутренних и международных торговых отношений. В статье*

представлены текущие проблемы логистических сетей и предложено их решение, а также рассмотрены будущие перспективы этой отрасли и место Узбекистана в мировой логистической сети.

Ключевые слова. *Логистика, экономика Узбекистана, транспортная система, международная торговля, инновации, экономический рост, товарные потоки, эффективность, инвентаризация, сетевая интеграция*

Abstract. *The article talks about the developing field of logistics in the economy of Uzbekistan. Logistics, i.e. ensuring the effective movement of goods and resources, is today considered one of the main factors of economic growth both globally and in our country. This article analyzes the development of logistics in Uzbekistan, its economic importance, innovations in transport and storage systems, as well as its role in strengthening domestic and international trade relations. The article presents the current problems in logistics networks and offers to solve them, while also considering the future prospects of this industry and the place of Uzbekistan in the global logistics network.*

Key words. *Logistics, economy of Uzbekistan, transport system, international trade, innovations, economic growth, commodity flows, efficiency, inventarization, network integration*

Logistika — bu tovarlarning ishlab chiqarishdan iste'molgacha bo'lgan jarayonini tashkil etuvchi va optimallashtiruvchi faoliyatdir. Ushbu jarayonlar transport, omborxona, inventarizatsiya, etkazib berish, va boshqa ko'plab sohalarni o'z ichiga oladi. Logistika sohasining samarali rivojlanishi mamlakatning ichki va tashqi savdo faoliyatini yaxshilaydi, shuningdek, ishlab chiqarish tarmoqlarining samaradorligini oshiradi. Buning natijasida, iqtisodiyotning boshqa sohalariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston uchun logistika tizimining rivojlanishi ayniqsa muhim, chunki mamlakatning geografik joylashuvi uni mintaqaviy savdo markazi sifatida ko'rsatadi. O'zbekiston Markaziy Osiyo, Janubiy Kavkaz, Xitoy va Rossiya kabi yirik iqtisodiy markazlarga yaqin joylashgan. Shuning uchun mamlakatning transport va logistika infratuzilmasini kuchaytirish, xalqaro savdo va mintaqaviy integratsiyaga katta hissa qo'shadi.

O'zbekiston iqtisodiyotida logistika sohasining o'rni

O'zbekistonning logistika tizimining rivojlanishi, avvalo, iqtisodiy o'sishning asosiy yo'nalishlaridan biridir. 2020-yildan boshlab, mamlakatda transport va logistika sohasini modernizatsiya qilish bo'yicha bir qancha muhim tashabbuslar amalga oshirilmoqda. Davlat tomonidan ko'rilgan chora-tadbirlar logistika tarmog'ining yaxshilanishi va samaradorligini oshirishga qaratilgan. Misol uchun, transport infratuzilmasining yangilanishi, yangi logistika markazlari qurilishi, avtomobil va temir yo'l tarmoqlarining modernizatsiyasi kabi loyihalar amalga oshirilmoqda.

Logistika sohasining rivojlanishi O'zbekiston iqtisodiyotiga bir necha foydali ta'sir ko'rsatmoqda:

1. **Ichki va tashqi savdoning rivojlanishi:** Yaxshi tashkil etilgan logistika tizimi tovarlarni tez va arzon yetkazib berishni ta'minlaydi, bu esa savdo hajmlarini oshirishga olib keladi. O'zbekistonning strategik joylashuvi esa uning tashqi savdosini rivojlantirishda katta imkoniyatlar yaratadi.
2. **Ish o'rinlari yaratish:** Logistika va transport infratuzilmasining rivojlanishi yangi ish o'rinlari yaratadi. Mamlakatda logistika markazlarining qurilishi, avtomobil va temir yo'l tarmoqlarining kengaytirilishi, xususan, yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

3. **Samaradorlikni oshirish:** Logistika tizimining optimallashtirilishi ishlab chiqarish jarayonlarini yanada samarali qiladi. Tovarlar va xom ashyolarni tez va oson yetkazib berish, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish tarmoqlarining tezkorlik va raqobatbardoshligini oshiradi.

4. **Mintaqaviy integratsiya:** Logistika sohasining rivojlanishi, O'zbekistonning mintaqaviy va global savdo tarmoqlariga qo'shilishiga imkon beradi. Mamlakatning tashqi savdosi uchun yangi yo'nalishlar ochiladi, bu esa iqtisodiy o'sishga yordam beradi.

Logistika sohasining istiqbollari

Logistika sohasining rivojlanishi O'zbekiston uchun katta imkoniyatlar yaratmoqda. Biroq, bu jarayonni yanada tezlashtirish uchun bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur. Quyidagi istiqbolli yo'nalishlarga e'tibor qaratish muhim:

1. **Transport va infratuzilmani yanada modernizatsiya qilish:** Yangi logistika markazlari, avtomobil va temir yo'l tarmoqlarini yanada kengaytirish va modernizatsiya qilish zarur. Bu, ayniqsa, xalqaro savdo hajmlarini oshirish va mintaqaviy integratsiyani kuchaytirishda muhim rol o'ynaydi.

2. **Dijitalizatsiya va innovatsiyalarni joriy etish:** Logistika tizimiga yangi texnologiyalarni kiritish, masalan, raqamli platformalar, sun'iy intellekt va robot texnologiyalari, jarayonlarni tezlashtirish va samaradorligini oshirishga yordam beradi.

3. **Kadrlar tayyorlash va ta'lim:** Logistika sohasi uchun malakali kadrlar tayyorlash, bu soha uchun yuqori malakali mutaxassislarni yetishtirish, ilg'or tajribalar asosida o'quv dasturlarini ishlab chiqish kerak.

Xulosa

Logistika sohasining O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rni tobora oshib bormoqda. Transport va ta'minot tizimlarining samarali rivojlanishi ichki va tashqi savdoning o'sishiga, ishlab chiqarish samaradorligining oshishiga va ish o'rinlari yaratishga xizmat qilmoqda. O'zbekistonning geografik jihatdan qulay joylashuvi, shuningdek, yangi texnologiyalar va infratuzilmani modernizatsiya qilishga bo'lgan e'tibor bu sohani yanada rivojlantirish imkoniyatini yaratadi.

Shuningdek, logistika sohasidagi investitsiyalar va rivojlanish, mamlakatning global savdo tarmoqlariga qo'shilishiga va iqtisodiy o'sishga katta hissa qo'shadi. Bu, o'z navbatida, O'zbekistonning iqtisodiy mustahkamligini ta'minlashda va mintaqaviy integratsiyada muhim rol o'ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari. (2020–2024 yillar) – Transport va logistika sohasini rivojlantirishga oid rasmiy hujjatlar.
2. O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi rasmiy ma'lumotlari – www.mot.uz (<http://www.mot.uz/>)
3. Tursunov B.X. “Logistika va transport tizimi”, Toshkent, 2021.
4. Karimov B. “Xalqaro iqtisodiy munosabatlar va logistika asoslari”, Toshkent moliya instituti nashriyoti, 2020.
5. Statistika agentligi ma'lumotlari – www.stat.uz (<http://www.stat.uz/>)
6. Xalqaro transport va logistika trendlariga oid maqolalar, “World Bank Logistics Performance Index” hisobotlari – www.worldbank.org (<http://www.worldbank.org/>)
7. “O'zbekiston logistika markazi sifatida: imkoniyatlar va istiqbollar”, Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari, Toshkent, 2022.